Schriftelijke vragen ex artikel 40 van het Reglement van orde gemeenteraad Twenterand, gericht aan het college van burgemeester en wethouders.

Fractie : Partij voor Twenterand
Onderwerp : Bestuurlijke overeenkomst Almelo-Twenterand over opvangplaatsen voor asielzoekers en huisvesting van vergunninghouders
Datum : 18 augustus 2026
Beantwoording : Schriftelijk

Zonder definitief verdeelbesluit tien jaar gebonden en schaarse huurwoningen ingezet

Partij voor Twenterand heeft kennisgenomen van de bestuurlijke overeenkomst tussen Almelo en Twenterand over opvangplaatsen voor asielzoekers en de huisvesting van vergunninghouders.

De overeenkomst bepaalt dat Almelo 60 opvangplaatsen uit het door Almelo gestelde surplus beschikbaar stelt voor de opgave van Twenterand. Twenterand huisvest daartegenover 60 vergunninghouders die door het COA aan Almelo zijn gekoppeld en spant zich ervoor in dit vóór 1 juli 2027 te realiseren.

Volgens de raadsbrief komen deze 60 vergunninghouders bovenop de eigen taakstelling van Twenterand. De opgave van 168 opvangplaatsen voor Twenterand is nog indicatief; het definitieve verdeelbesluit voor de periode 2027-2028 volgt pas in december 2026. De stukken roepen bovendien vragen op over de verhouding tussen het eerdere aanbod van een Duurzame Gemeentelijke Opvanglocatie voor 60 asielzoekers en het aanbod om 108 extra Oekraïense ontheemden op te vangen.

De overeenkomst gaat uit van vergunninghoudersgezinnen van vooral vier tot zes personen. Bij deze vergunningshouders kan nareis of gezinshereniging aan de orde zijn. Dat kan gevolgen hebben voor extra woningbehoefte en voor extra gemeentelijke voorzieningen, waaronder, maar niet uitsluitend, de bijstandsuitkering.

Partij voor Twenterand vindt deze afspraak zeer ingrijpend. Zij raakt aan schaarse huurwoningen, de positie van eigen woningzoekenden, de rol van de gemeenteraad, gemeentelijke financiën en de lokale regie.

Wij verzoeken het college iedere vraag afzonderlijk, volledig en controleerbaar te beantwoorden. Verwijzing naar een ander of eerder antwoord of document is niet gewenst evenals een antwoord als zijnde; is niet van toepassing. Partij voor Twenterand vraagt om een volledige beantwoording.

Gelet hierop stelt Partij voor Twenterand de volgende vragen:

1. Kunt u met data en een volledige tijdlijn uiteenzetten hoe deze overeenkomst tot stand is gekomen, vanaf het eerste contact met Almelo en de eerdere aanbiedingen van (a) een Duurzame Gemeentelijke Opvanglocatie voor 60 asielzoekers en (b) de opvang van 108 extra Oekraïense ontheemden, tot en met het collegebesluit, de ondertekening, de raadsbrief, de brieven aan de Commissaris van de Koning en de Twentse Regietafel Asielinstroom, het persbericht en het contact met de minister?

2. Wie heeft het initiatief genomen voor deze afspraak en welke rol hadden Almelo, Twenterand, de provincie Overijssel, de Twentse Regietafel Asielinstroom, de Regionale Regietafel, het ministerie, het COA en Mijande Wonen hierbij?
3. Op welke datum heeft het college besloten deze overeenkomst aan te gaan, en welke stukken, adviezen, financiële berekeningen, woningmarktanalyses en overige afwegingen lagen op dat moment aan het besluit ten grondslag? Graag de stukken bijvoegen. Enkel een verwijzing is niet gewenst.
4. Op grond van welke bevoegdheid heeft het college deze overeenkomst gesloten? Heeft het college vooraf beoordeeld of sprake was van een besluit met ingrijpende gevolgen als bedoeld in artikel 169, vierde lid, in samenhang met artikel 160, eerste lid, aanhef en onder e, van de Gemeentewet? Graag de conclusie en de volledige onderliggende juridische motivering. Waarom is er voorbij gegaan aan deze artikelen?
5. Waarom is de gemeenteraad niet vooraf geïnformeerd en niet vooraf in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen mee te geven voordat de overeenkomst werd ondertekend? Indien het college meent dat sprake was van spoed: welke concrete spoedeisende reden bestond er, en waarom maakte die voorafgaande raadsbetrokkenheid onmogelijk?
6. De raad is in dit asieldossier opnieuw pas geïnformeerd in het reces en nadat een collegebesluit was genomen en een overeenkomst was ondertekend. Daardoor kan zij niet vooraf kaderstellen of controleren, maar slechts reageren op voldongen feiten. Erkent het college dat dit niet past bij open, transparant en controleerbaar bestuur? Is het bereid dit patroon te doorbreken en de raad voortaan bij wezenlijke voorstellen, onderhandelingen, toezeggingen, overeenkomsten en alle besluiten over asielopvang, vergunninghouders en Oekraïense ontheemden tijdig, vooraf en inhoudelijk te informeren en om wensen en bedenkingen te vragen? Kan het college dit als vaste werkwijze toezeggen? Een concreet en direct antwoord is zeer gewenst.
7. Welke verplichtingen heeft Twenterand door deze overeenkomst precies gekregen? Hoe duidt het college daarbij het verschil tussen de bepaling dat Twenterand zich inspant de 60 vergunninghouders vóór 1 juli 2027 te huisvesten en de verplichting van partijen om alles te doen wat redelijkerwijs binnen hun mogelijkheden ligt?
8. Wat zijn de juridische, financiële en bestuurlijke gevolgen wanneer Twenterand de 60 vergunninghouders niet vóór 1 juli 2027 kan huisvesten? Graag uitgesplitst naar de verhouding met Almelo, de provincie, het ministerie, het COA en de regietafels, inclusief de vraag of de 60 opvangplaatsen in Almelo dan voor Twenterand beschikbaar en meetelbaar blijven.
9. Waarom is gekozen voor een overeenkomst met een looptijd van tien jaar, terwijl de Spreidingswet werkt met een tweejarige cyclus en de concrete afspraken volgens de overeenkomst per cyclus in een addendum moeten worden vastgesteld? Waarom is niet gekozen voor een overeenkomst die beperkt is tot de eerstvolgende cyclus? Graag een concreet en duidelijk antwoord.
10. Wat betekent het concreet voor Twenterand dat de overeenkomst in beginsel blijft gelden als de Spreidingswet of de taakstelling voor vergunninghouders eindigt en waarom is daarvoor gekozen (art 3 lid e)? Graag een concreet en volledig antwoord met onderliggende stukken die ten grondslag lagen voor deze afweging.
11. Onder welke voorwaarden kan Twenterand deze overeenkomst beëindigen, wijzigen, opschorten of opnieuw bespreken? Welke betekenis hebben daarbij de minimale opzegtermijn van één jaar, de vereiste instemming van beide colleges en de afspraken over een volgende cyclus, en welke rol krijgt de gemeenteraad concreet daarbij?
12. Kan het college bevestigen dat deze overeenkomst zelf niet het definitieve verdeelbesluit op grond van de Spreidingswet vervangt en dus nog niet op zichzelf

vastlegt dat Twenterand voor 60 plaatsen minder aan de indicatieve opgave van 168 opvangplaatsen hoeft te voldoen? Artikel 6, eerste lid, van de Spreidingswet koppelt de taak van een aangewezen gemeente aan het mogelijk maken van opvangvoorzieningen in die gemeente, overeenkomstig het verdeelbesluit. Op basis van welke juridische constructie kunnen 60 fysieke plaatsen in Almelo daarom aan de opgave van Twenterand worden toegerekend? Is het standpunt van het college dat de minister die plaatsen in het definitieve verdeelbesluit aan Almelo – en dus niet aan Twenterand – moet toedelen? Welke formele stappen zijn nog nodig, welke schriftelijke zekerheid bestaat dat de 398 plaatsen in Almelo gedurende de relevante periode beschikbaar blijven en dat de 60 plaatsen niet dubbel worden meegeteld? Graag een concreet en controleerbaar antwoord.

13. De raadsbrief vermeldt het eerdere aanbod om 108 extra Oekraïense ontheemden op te vangen. De brieven aan de Commissaris van de Koning en de Twentse Regietafel vermelden daarnaast een eerder aanbod van een Duurzame Gemeentelijke Opvanglocatie voor 60 asielzoekers in de vorm van gespreide opvang in woningen. Betreft dit twee afzonderlijke aanbiedingen? Zo ja, wat is van ieder aanbod de datum, inhoud, juridische status, geadresseerde, huidige stand van zaken en relatie met deze overeenkomst? Zo nee, waarom spreken de stukken over verschillende aantallen en verschillende vormen van opvang? Is hierover al een reactie ontvangen van de minister, de Regionale Regietafel of de Provinciale Regietafel? Is een persoonlijk, eventueel online, gesprek tussen de burgemeester en de minister of diens ministerie gepland; zo ja, wanneer, met welke agenda en met welk beoogd resultaat, en zo nee, waarom niet?
14. Welke restopgave en welke risico's blijven voor Twenterand bestaan in de verschillende scenario's waarin (a) de uitwisseling met Almelo geheel, gedeeltelijk of niet in het definitieve verdeelbesluit wordt opgenomen en (b) het aanbod voor 108 Oekraïense ontheemden geheel, gedeeltelijk of niet wordt geaccepteerd? Welke concrete terugvalopties heeft het college per scenario?
15. In de overeenkomst staat dat Twenterand mogelijkheden heeft om extra vergunninghoudersgezinnen in huurwoningen te huisvesten. Op welke concrete en controleerbare berekeningen over vrijkomende woningen, woningtypen, kernen en beschikbare directe bemiddeling baseert het college deze conclusie? Een dergelijk standpunt moet gefundeerd zijn met bronnen. Graag een geaggregeerd overzicht.
16. Het college verwijst naar de raamovereenkomst prestatieafspraken 2025-2028 met Mijande Wonen, waarin maximaal 30% van de vrijgekomen woningen via directe bemiddeling aan bijzondere doelgroepen kan worden toegewezen. Om hoeveel vrijgekomen woningen en mogelijke toewijzingen gaat dit in 2026 en 2027, uitgesplitst per halfjaar en per kern?
17. Hoeveel van de beschikbare ruimte binnen deze 30%-afspraak is reeds nodig of gereserveerd voor andere bijzondere doelgroepen, waaronder medisch urgenten, sociaal urgenten, uitstroom uit beschermd wonen of maatschappelijke opvang en andere inwoners met een urgente woonvraag?
18. In de raadsbrief staat dat in de eerste helft van 2026 13,5% van de vrijgekomen woningen aan bijzondere doelgroepen is toegewezen en dat daardoor nog 16,5% ruimte zou zijn. Op welk absoluut aantal vrijgekomen woningen zijn deze percentages gebaseerd, welke toewijzingen vallen eronder en op grond waarvan kan een niet-benut deel uit de eerste helft van het jaar in de tweede helft worden ingezet?
19. Hoeveel vergunninghouders moet Twenterand in totaal huisvesten in 2026 en 2027, uitgesplitst naar de eigen wettelijke taakstelling per halfjaar, eventuele achterstanden of voorlopen en de 60 extra vergunninghouders die aan Almelo zijn gekoppeld?

20. De overeenkomst gaat uit van 60 vergunninghouders en gezinnen van vooral vier tot zes personen. Deze vergunninghouders kunnen onder wettelijke voorwaarden nareis of gezinshereniging aanvragen. Heeft het college dit bij de woning- en kostenraming betrokken? Graag, zonder persoonsherleidbare gegevens, aangeven of de 60 betrekking hebben op personen of huishoudens, van hoeveel huishoudens en woningen de planning uitgaat, of eventuele later overkomende gezinsleden binnen of bovenop de 60 worden geteld en welke gevolgen de gehanteerde scenario's hebben voor wonen, onderwijs, inburgering, zorg, begeleiding en kosten.
21. In welke kernen verwacht het college deze vergunninghouders te huisvesten (nu het college stelt dat er plek is voor deze vergunninghouders), en hoe wordt per kern rekening gehouden met woningdruk, wachttijden, leefbaarheid, voorzieningen, onderwijs, zorg en draagkracht?
22. Wat betekent deze overeenkomst concreet voor starters, jongeren, gezinnen, ouderen, gescheiden ouders, medisch urgenten, sociaal urgenten en andere woningzoekenden uit Twenterand? Graag onderbouwd met de verwachte gevolgen voor slaagkansen, wachttijden en het aanbod van geschikte gezinswoningen. Indien hier geen onderzoek naar gedaan is, horen wij dat graag.
23. Welke concrete maatregelen neemt het college om te voorkomen dat eigen woningzoekenden minder kans krijgen op een woning of langer moeten wachten als gevolg van deze afspraak? Welke meetbare grenswaarden, monitoring en bijsturing hanteert het college daarbij? Indien hier geen maatregelen voor zijn dan is een concreet en ondubbelzinnig antwoord gewenst.
24. Welke financiële en organisatorische gevolgen heeft deze overeenkomst voor Twenterand, uitgesplitst naar huisvesting, inburgering, begeleiding, onderwijs, zorg, welzijn, ambtelijke inzet, communicatie en eventuele externe inhuur? Welke rijksvergoedingen ontvangt Twenterand daarvoor, op welke berekening baseert het college dat deze voldoende zijn en welk financieel risico blijft voor de gemeente bestaan als de kosten hoger uitvallen?
25. Hoe borgt het college dat de gemeenteraad de overeenkomst en eventuele vervolgbesluiten volledig en inhoudelijk kan bespreken vóórdat verdere onomkeerbare uitvoeringshandelingen plaatsvinden, zoals concrete woningtoewijzingen of een nieuw addendum? Welke onderliggende stukken deelt het college daarvoor met de raad, waaronder het collegebesluit, juridische adviezen, financiële berekeningen, woning- en capaciteitsramingen, prestatieafspraken en correspondentie met Mijande Wonen, Almelo, provincie, ministerie, COA en regietafels? Artikel 2.10 van de overeenkomst noemt beide gemeenten zelfstandig verwerkingsverantwoordelijke, maar kondigt vervolgens nog uit te werken verwerkersovereenkomsten aan. Hoe duidt het college deze constructie, welke grondslag geldt voor de gegevensuitwisseling en welke AVG- of gegevensdelingsafspraken liggen er al vóórdat persoonsgegevens van betrokken vergunninghouders worden uitgewisseld? Indien stukken vertrouwelijke gegevens bevatten: hoe kan de raad deze dan vertrouwelijk inzien?

Wij zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Yvonne Spijker
Partij voor Twenterand